

Tribuna

COTIDIAN INDEPENDENT DIN JUDEȚUL SIBIU

Anul CVI,

nr. 69

Vineri,

16 martie

1990

4 pagini,

50 bani

Motto:

„Nu-și apăra pădurea și pământul decit poporul care se simte solidar cu propriul său viitor și care vrea să trăiască”. Marin Drăcea

Un record dramatic: Copșa Mică — cea mai poluată zonă din Europa (IV)

— interviu cu ing. Virgil Buja, șeful Ocolului Silvic Mediaș —
IN PAGINA A III-A:

(mini) Parlament ?

Dacă prefixul din paranteză este perfect legitim din punct de vedere esențial, acela al... (non)legitimității, — căci nu s-a născut dintr-un sufragiu — și, deci, legic, al provizoratului, din acela al semnificațiilor degajate de debaterile din recenta reuniune, avem temeinice motive să ne bucurăm. Gaudemus igitur! — ar fi clamat strămoșii. Argumente? Întii, dezbaterile, pe articole, a Legii

editoriale a **EDITORIALUL ZILEI** în această perioadă, tot timpul, mari, deschisi. Ochii rațiunii, evident. Cit despre dl. Mazilu, luând hotărârea expunerii publice, o fi gândit în spiritul altei vorbe celebre, a celui nu mai puțin celebru general al iezuiților, Lorenzo Ricci, care răspundea Guvernului francez, ce-i cerea modificări în statutul ordinului, „Sint ut sunt aut non sint” („Să fie așa cum sint, ori să nu mai fie deloc). Mă rog, are și ambiția resorturi tari, foarte tari cel mai adesea. Ori să gindească dl. Mazilu în sensul spuselor marelui Iorga, cum că „înfringerea nu este decit un mod de a învăța să cîștigi”? Viitorul ne-o va spune. Oricum, avem deja o Lege electorală modernă născută și din confruntarea opiniilor divergente, ceea ce-i esențial.

nismului, a noastră recentă sint pilduitoare...

In ce-i privește pe „parlamentari”, teama lor, îngrijorarea lor — care ni s-au părut a forma însăși sămînța născătoare a vehemenței interpelărilor, la adresa acestei personalități politice, de ce să nu o spunem, autentice, ne-a reamintit cuvintele marelui Cervantes: „El miedo tiene ojos grandes” — „Teama are ochii mari” și e bine să fie, mai ales

deschisi. Ochii rațiunii, evident.

Cit despre dl. Mazilu, luând hotărârea expunerii publice, o fi gândit în spiritul altei vorbe celebre, a celui nu mai puțin celebru general al iezuiților, Lorenzo Ricci, care răspundea Guvernului francez, ce-i cerea modificări în statutul ordinului, „Sint ut sunt aut non sint” („Să fie așa cum sint, ori să nu mai fie deloc). Mă rog, are și ambiția resorturi tari, foarte tari cel mai adesea. Ori să gindească dl. Mazilu în sensul spuselor marelui Iorga, cum că „înfringerea nu este decit un mod de a învăța să cîștigi”? Viitorul ne-o va spune.

Oricum, avem deja o Lege electorală modernă născută și din confruntarea opiniilor divergente, ceea ce-i esențial.

TRIBUNA

Puncte de vedere Sectorul terțiar — prezentul și viitorul economiei

În literatura economică s-a creat o anumită ambiguitate a termenului de „producție”. Majoritatea studiilor și discuțiilor se axează pe ceea ce vom denumi „industriile extractive”, prin care înțelegem toate ramurile care realizează o transformare a materiei în produse, indiferent dacă este vorba de materii prime naturale, de însăși pământul prin activitatea agricolă, sau de prelucrarea unor produse: oțeluri speciale, circuite integrate etc. Tot mai frecvent se vorbește de industria terțiarului, de industria turismului, a serviciilor, de comerțul cu Know-how, cu inteligență etc.

După război, o dată cu implicarea științei în toate domeniile vieții omenești, asistăm la o schimbare radicală a întregului sistem economic uman. Revoluția culturală și cea tehnico-științifică, mai ales acum în etapa revoluției „informaționale” și „organizaționale”, a produs mutații adânci în procesul însușirii de către om a resurselor materiale. Omenirea, pentru a se perpetua și dezvolta, a ajuns în faza întrepunerii, în procesul muncii, între om și na-

tură, a unui complex cognitiv și tehnic atât de complex încât aceasta a început să aibă o autonomie internă, propria sa entropie, astfel încât „producția” elementelor necesare supraviețuirii și dezvoltării nu se mai limitează numai la transformarea materiilor naturale în produse, ci prin feedback, se extinde la modificarea majoră a însăși naturii umane, inclusiv a naturii parțial create de om, ca și a domeniilor considerate tradiționale ca „suprastructură”: știință, cultură, științe sociale, educație etc. Nu se mai poate vorbi practic, astăzi, despre a desfășura activitatea în ramuri de vîrf fără prezența unei forțe de muncă care să nu fi încorporat și să nu folosească resurse largi din domeniul cunoștințelor tehnico-științifice și culturale, din „natura” cognitivă creată de om.

Din păcate, cvasitotalitatea corecțiilor economice se apleacă asupra producției „clasice”, fie de tip industrial sau agricol, transporturi etc., adică asupra structurilor actuale sau trecute ale vieții economice. Destul de rar apar, la noi, lucrări asupra secto-

rului terțiar, structură a viitorului, deși majoritatea studiilor de prognoză prevăd o creștere spectaculoasă, o dezvoltare rapidă, o pondere ridicată a acestui sector în viața de mine.

Iată, deci, o direcție prioritară pentru prezentul și viitorul economiei noastre. Și pentru ca această apreciere să nu fie considerată doar o opțiune posibilă, o motivăm întii de toate prin faptul evident că România dispune de un imens capital imediat disponibil, constind din inteligențe și talente de excepție, confirmat deja de numeroșii români chiar trăind în străinătate, foarte bine cotați. În plus, în sectorul terțiar, în multe domenii ale sale, investiția reprezintă în majoritate inteligența folosită.

Intrucît sintem conștienți că teoria economică este valabilă numai în măsura în care este validată de viață, vom aborda câteva probleme practice:

(continuare în pag. a IV-a)

Ilie ROTARIU

(Asociația economiștilor din comerțul sibian)

„Artistul este un cetățean al lumii”

— afirmă actorul CONSTANTIN CHIRIAC de la Teatrul de Stat din Sibiu

— Vă mulțumim, domnule Chiriac, pentru amabilitatea cu care ați răspuns invitației de a ne vizita la redacție și v-am ruga să refacem, împreună, „traseul solidarității” pe care l-ați parcurs după Revoluție.

— În noaptea de 26 spre 27 decembrie 1989 am plecat la București. Pînă la gară am ajuns cu un TAB al armatei, în tren, mi-a spus conductorul, nu mai erau decît... trei călători, totul era nesigur. Dar se știu desigur toate acestea. Nu mai insist. În fapt, poposind în Capitală, am fost personal la 21 de ambasade (S.U.A., Japonia, R.D.G., R.F.G., Italia, Franța, Anglia, Suedia, Spania etc.) încercînd să restabilesc contactele rupte atîta amar de vreme între artiștii români și cei din lumea liberă. Am făcut acest demers cu convingerea că artistul este un cetățean al lumii și că arta nu trebuie să aibă granițe.

— Concret, pe ce s-a bazat apelul dv. la solidaritate?

— Pe realitatea că teatrul nostru este singurul sinistral din România! Practic, teatrul sibian a fost depozat — în urma incendiului — de întreaga bază materială, de la costume pînă la decoruri, inclusiv magazinele, atelierile, mijloacele de transport. Deci, apelul la solidaritate viza, în primul rînd, ajutorarea materială imediată, dar și stabilirea unor contacte directe cu teatre din lumea liberă, înfrățirea cu cele care doresc acest lucru, accesul la informație prin obținerea de publicații din țările respective, precum și intrarea teatrului sibian în concertul teatrelor lumii prin prezența la festivaluri, prin schimburi cultu-

rile ș.a. Am susținut, de asemenea, ideea că Sibiuul poate deveni un centru mondial de turism, în mijlocul căruia să „crească” un teatru și un festival pe măsură.

— Cum a fost receptată pledoaria dumneavoastră?

— Pretutindeni am fost primit cu brațele deschise, cum se spune, toată lumea rimînd cu ideea noastră și rezultatele n-au întîrziat. Primele care au răspuns solicitărilor noastre au fost teatrele din R.D.G. și nu mică mi-a fost surpriza cînd am văzut afișată (și substanțial mărită) scrisoarea mea către ambasadorul R.D.G.-ului la București în toate instituțiile teatrale est-germane. Este momentul să precizez că am plecat în R.D.G., în 16.II. a.c., pe banii mei, întreaga acțiune inițiată de mine încă din luna ianuarie fiind una personală. În Berlinul de Est am fost primit extraordinar de colectivele teatrelor „Maxim Gorki”, „Deutsches Theater”, „Volksbühne”, de cele ale Operei din Berlin, „Komische Oper”, „Friedrichstadt-palast”. Pretutindeni se cunoștea ce se întîmplase în România și, pentru că arta și civilizația sasească au avut rezultate deosebite în îndelunga implementare cu arta și cultura românească, cu toții s-au arătat dispuși să facă orice pentru noi.

— Am înțeles, domnule Chiriac, că ați pus bazele unei societăți cu numele „Re-nașterea teatrului sibian”.

(continuare în pag. a III-a)

Discuție consemnată de Mircea BIȚU

„Tribuna Sporturilor”, numărul 4

Iubiților sportului le aducem la cunoștință că luni, 19 martie, vor putea solicita la chioșcurile de difuzarea presei, numărul 4 al săptămînalului „Tribuna Sporturilor”. Spicium, intuind curiozitatea dumneavoastră, citeva rubrici din sumar: ● Sala polivalentă — Cînd o putem începe? ● Coopa del Mondo ● Printre caii de concurs ● Sah-Practic pornim aproape de la zero ● Șoimii în serial ● Gh. Brucnea, un sportiv de excepție ● Campionatul județean de fotbal.

Din partea C.P.U.N. Sibiu

Pentru a îmbunătăți în continuare servirea populației în zilele de sîmbătă cînd salarii întreprinderilor și instituțiilor au zi liberă, unitățile comerciale și de prestări servicii redade mai jos funcționează în sîmbetele respective (a doua și a treia din lună) după următorul program:

1. ICSMA
a) complexe alimentare — lapte și piine 6,00—9,00
— piine și celelalte mărfuri 9,00—17,00
b) Centre de piine 6,00—14,00
2. ICSMI
Magazinele: Dumbrava, Fero-metal, Util, Cadouri 8,00—15,00
3. ICSLF
Toate unitățile 9,00—17,00 cu excepția celor care funcționează în piețe de la 7,00—15,00
4. UJCM
Magazinele care lucrează în 2 schimburi vor funcționa între orele 10,00—18,00
5. A.C.R. și Dacia Service: 7,00—15,00
6. Unitățile OJT și ICSAP după programul normal de sîmbătă.



Cel mai mare poet liric sloven

În cadrul relațiilor culturale dintre Sibiu și Ljubljana, capitala Sloveniei — lugoslavia, publicăm poemul optimist, revoluționar, plin de un cald și actual patriotism — **Urare** — al celui mai mare liric sloven, **FRANȚE PREȘEREN**, născut la începutul sec. al XIX-lea (1800) și decedat după înăbușirea ultimului val al revoluției pașoptiste din cadrul Imperiului

Austriac, în anul 1849, Slovenia având o soartă asemănătoare Transilvaniei.

Poemul acesta, ca și alte creații ale marelui liric sloven, apropiat ca liric de Eminescu, deși interzis de cenzura austriacă, a fost cântat adesea de popor, iar astăzi a devenit imn național al Republicii Slovene. S-a întâmplat ceva asemănător cu poemul „Deșteap-

tă-te române” de Andrei Mureșanu care în zilele Revoluției din Decembrie 1989 a turnat foc în vinele tineretului român, uimind omenirea și devenind în consecință, Imnul nostru Național.

Traducerea din engleză aparține D-lui prof. dr. Dumitru Ciocoi-Pop, căruii îi aducem și pe această cale elogiul nostru. prof. Vasile RUSU

Urare

Prieteni, e gata culesul în vii
Și dulcele vin curge iar!
El vindecă ochi și inimă pustii
Făcându-ne singele-n jar,
Inecînd în pahare
Orice îngrijorare
Speranțe născînd din uitare.
Cui s-adresăm aclamînd,
În cîntec, o primă urare?
Doamne păzește al nostru pămînt
Și pe toți slovenii sub soare
Cei ce au pe lume
Un singe și-un nume,
Fiii unei Maici de renume,
Zădărească-l, venînd din țării,
Un trîznet pe cruntul dușman!
Belșugul ce-odată-l zării
Să crească, din nou, an de an,
Cadă lanțuri de fier
De pe cei ce sub cer
Încă zac în robie și pier!
Fericita-mpăcare și pace rămîndă
Pe al țării noastre cuprîns!
Slavii să meargă mină în mină,
Către fînta spre care au tîns!
Domnească deci, iar,
Cu cînte și har
Dreptatea într-al nostru hotăr!

Și voi, fala noastră din veci,
Scumpe fecioare cu farmec și dar,
(Nu există, străine, pe oriunde treci
Comoară la fel — vei umbra în zădar!)
Nașteți mîndri feciori
Vajnici cutezători,
Să-i înfrunte pe cotropitori!

Și-acum, nădejdi noastre de mîine,
Tinerilor, aduc o urare:
Nu lăsați jalea și viața de cîine
Într-ale patriei noastre hotare!
Gînd la gînd să gîndim,
Împreună să fim!
La ceas de nevoie — o credință rostim!

Doamne, binecuvîntează orice popor,
Ce trudește-n delung s-ajungă la lumină,
Fără de certuri — fără omor,
În case cu pace deplină.
E dar de dreptate
Și de Libertate.
Nu ură-ntre frați — iubire de frate!

Și-acum, pentru noi, paharul închin,
Cei de-aici, de comună sorgînte:
Răsună în zori și în suflet senin
Frăția ce ne leagă fierbinte!
Pe inimă stăpîndă
Bucuria rămîndă
Celor buni — strînși mină în mină.

INFORMATII

Turism

Cercul „Amicii munților” din Sibiu organizează duminică, 18 martie, o drumeție pe traseul Ganța — Cioara — Curmătura Ștezii — Rășinari. Plecarea cu tramvaiul la ora 9. Conduce Ana Bruckner.

În atenția... gemenilor

Asociația gemenilor din județul Sibiu aduce la cunoștință membrilor săi că următoarea întâlnire este fixată pentru duminică, 18 martie a.c., ora 10, în sala de festivități a Liceului Sanitar. Cu acest prilej, pe lângă alte probleme de ordin organizatoric, se va dezbate și adopta statutul de funcționare și platforma asociației.

SPORT... SPORT...

Atletism

Concursul național „Cupa Primăverii”, etapa județeană, la cros

În organizarea comisiei județene de atletism, pe traseul situat în spatele Hanului Dumbrava din Sibiu s-a desfășurat etapa județeană a Concursului național de cros dotat cu „Cupa Primăverii”. Au participat 100 atleți copii I, copii II, juniori II și juniori III din Sibiu și Medias. Iată primii doi clasificați, calificați pentru finalele pe țară, ce se vor desfășura la Craiova: **VOPII II (1000 m):** 1. Aurelian Daneș, 2. Liviu Munteanu (ambii C.S.S. Șoimii); **COPII I (600 m):** 1. Adina Groza, 2. Camelia Stanciu (ambele C.S.S. Șoimii); **COPII I (1500 m):** 1. Alexandru Iana, 2. Cosmin Dobrotă (ambii C.S.S. Șoimii); **COPII I (1000 m):** 1. Ileana Dorea, 2. Daniela Daniel (ambele C.S.S. Șoimii); **JUNIORI III (3000 m):** 1. Dan Cănciu (C.S.M. Sibiu), 2. Mihai Milea (C.S.S. Șoimii); **JUNIORI III (1200 m):** 1. Simona Căinezan, 2. Claudia Trașcă (ambele C.S.S. Șoimii); **JUNIORI II (4000 m):** 1. Adrian Hanea, 2. Victor Mănăstrea-

Protest

În cvartalul Parcul tineretului din Sibiu, la parterul blocului 9, Întreprinderii județene de industrie mică și prestări servicii i s-a reparat, anul trecut, un spațiu pentru amenajarea unui atelier de reparat drujbe. Domnul Romulus Ursu ne atenționează că este vorba de singurul atelier cu acest profil din țară și, tocmai de aceea, protestează împotriva mutării lui arbitrar... nu se știe unde?, pentru a face loc sediului unui nou partid. Oare nu se pot rezolva toate aceste mutări fără a sfîrși minia cuiva?

Contul Omeniei

Un grup de muncitoare de la secția 500, linia 10 a Întreprinderii de Piese Auto din Sibiu, au depus în contul surorilor Anda și Gabriela (cont 5036), suma de 2 100 lei.

nu (ambii C.S.S. Șoimii); **JUNIORI II (1500 m):** 1. Nicoleta Dorca (C.S.S. Șoimii), 2. Carmen Colcer (C.S.S. Medias). **I. ILIE**

Volei, div. A (f)

Din nou înfrîngere pe teren propriu: C.S.M. Libertatea Sibiu — Farul Constanța 2-3!

Doream din toată inima să vă anunțăm prima victorie din retur a voleibalistelor noastre, dar... Din nou, după o prestație lamentabilă — greșeli la preluare, blocaj inexistent, lipsă de mobilitate în teren etc. — voleibalistele de la C.S.M. Libertatea au fost întrecute și de ultima clasată, Farul!! Și, culmea, această nouă înfrîngere cu 2-3 s-a produs tot în „tie break”, ea dovedind că fetele noastre nu se pot concentra în momentele decisive. Duminică, 18.III în ultima etapă, sibienele joacă la Galați cu C.S.U. Rapid, apoi urmează turneele. Trecînd la o pregătire serioasă în cantonament, sibienele pot și trebuie să recupereze terenul pierdut. Așteptăm!

HIE IONESCU

Partidul Muncii

Cetățenii de pe raza județului Sibiu, care doresc să adere la Partidul Muncii — sînt invitați să participe la ședința de constituire care va avea loc la Casa de cultură a sindicatelor din Sibiu — duminică, 18 martie 1990, ora 11.

Comitetul de inițiativă

Serviciul Pașapoarte și... aglomerația cotidiană cer imperativ:

Un apel la mai dreaptă cumpănire!

Încep cu mărturisirea că ideea acestui popas reportesc s-a născut din... câteva treceri repetate prin preajma clădirii care adăpostește Serviciul Pașapoarte și a cozii de fiecare dată impresionantă din curte, de pe trepte și din fața intrării. La prima tentativă de punere în practică, ideea mi-a adus un noian de confruntări explicative, legitimize, luptă cu suspiciunea ce pare să fie maldia cea mai generală... În fine, m-am aflat față-n față cu interlocutorul meu, col. Laurențiu Smaranda, șeful acestui serviciu, al cărui slujbași, ce lucrează, în aceste zile, numai sub tirania grabei, nerăbdării, suspiciunii; o mină de oameni aflați cînci sau opt ore pe zi în „cazanul sub presiune” al celor mai felurite... presiuni. Tocmai spre a preveni... explozia „cazanului”, socotim necesar să inserăm, din convorbirea cu dl. col. L.S. următoarele: (Dar, mai întîi un fapt trăit, ca să zic așa, pe viu: tocmai cînd pătrundeam în hol, evident condus de un om al casei, că altfel... cetățeanul care s-a insinuat în hol pe lângă mine, dl. G.D., din Marpod, prezenta o telegramă — încă neautenticată — privind decesul soacrei, petrecut într-o localitate din R.F.G. Abia am schimbat câteva vorbe de circumstanță cu dl. col. gazdă și pașaportul i-a fost prezentat acestuia spre semnare, 8 minute — o rezolvare ultrarapidă. Frumos!). Deci, care-i starea presiunii, d-le colonel? „Mare și neostenită. Ați fost martor ocular la cazul G.D. Acum se va spune

A apărut revista CONTINENT

În acest centru al românismului care este Sibiuul a primit botezul sacru al cuvîntului o nouă publicație: **CONTINENT**, nr. 1/1990, revistă bilunară ilustrată. Chiar dacă apare în acest burg transilvan, centrul revistei se află oriunde în lume, iar sfera problematicii pe care o abordează de-a lungul a treizeci de pagini nu va avea ca limită, din cite ni se promite, decît doar nevăzutele ziduri cosmice. De altminteri, cum precizează poetul Mircea Ivănescu în articolul ce deschide publicația, itinerariul spiritual al revistei va avea ca puncte de reper revelarea vocației și dimensiunii europene, planetare a culturii și civilizației românești, instituirea unor contacte culturale mai fecunde (pe verticală), a unor schimburi de valori autentice, a integrării în circuitul vital al acestora. Se adaugă dorința de a oferi cititorilor o cit mai largă informație pe planurile și în domeniile altă vreme închise (și interzise) curiozității noastre intelectuale.

Propunîndu-și să ocolească senzaționalul ieftin, em-

piria îngustă și contrafăcută, mimetismul stilistic și platitudinea unor subiecte ce par să devină „populare”, revista își propune să existe numai în sfera valorii autentice și a informației profunde. Acest număr, apărut în condiții grafice excelente (felicitări și tipografiei), cuprinde, între altele, pagini consacrate Miracolului din decembrie, fragmente din cărți de referință (Vlad Georgescu, **ISTORIA IDEILOR POLITICE ROMANESTI**, Raymond Cartier, **UN CONTINENT ÎN NE-NOROCIRE**, Jean-Louis Servan Schreiber, **MESE-RIA DE PATRON**), o redimensionare a ceea ce a însemnat ȘCOALA DE LA PALTINIȘ (al cărei mentor a fost filosoful G. Noica), un interesant (și util) studiu documentar despre „București și cutremurele”, jocuri logice și observații despre fenomenul artei plastice. Între semnăturile revistei: Rodica Braga, Adrian Riza, Traian Costescu, Elena Siupiar, Gheorghe Păun, Dan Lăzărescu, Sever Georgescu.

Cronicar

Nemulțumire

Sîntem o echipă de muncitori zilieri la I.A.S. Slimnic, Ferma 7 Valea Șarbei care, pînă în prezent, nici nu știm pe ce muncim. Deși avem un contract încheiat cu șefa de fermă la prețul pe care mai mult ni l-a impus dînsa, nici pe acela nu-l respectă. În privința mesei prețul este destul de scump (30 lei pe zi), mîncarea după toate analizele noastre nu trece de 20 lei, plus că e pregătită prost și mizerabilă. Deși am cerut să ni se scoată hrană rece, șefa de fermă nu este de acord căci nu are cine să-i pregătească dinsei friptura și pa-

chetele pentru restul familiei. În privința curățeniei prin dormitoare la fel (saltele vechi, lenjeria neschimbată de două luni) și cînd a zis unul dintre noi către bucătăreasă să facă mîncarea mai grasă că ceaușescu a murit, bucătăreasa a spus că e adevărat că ceaușescu a murit dar au rămas ei. Noi deși am apelat la director nu am ajuns la nici un rezultat.

Semnează: Băloiu Neculai, Moroi Nefiot, Bălăceanu Gh., Moroi Emil, Moroi Mihai, Orban Iosif, Șerban Neculai, Păduraru Mihai, Florea Iulian.

cîteva ori spre a se interesa. Le spunem să se intereseze după 3 luni dacă n-au primit cartea poștală, dar unii o fac după 3... săptămîni, revenind iar și iar. Mai este marea categorie a celor suspicioși, a celor care nu cred în ruptul capului că se respectă întru-totul ordinea. De aici încep apostrofările, etichetările, scandalul, ultragierea noastră chiar. Mai e categoria celor ce vin și cer tot felul de informații ce nu tîin de pașapoarte (lucru și angajare în străinătate etc.). Mai este și fenomenul de neridicare a pașapoartelor gata completate, pregătite. Omul a presat pînă și-a prezentat actele, apoi uită de pașapoarte, aglomerîndu-ne spațiile. „Care e programul Dv. cu publicul?” • Începînd din 24 martie, zilnic 9-14, iar marțea, joia și 17-20. Simbăta și duminica nu se lucrează cu publicul. „Să mai precizăm o dată ce acte sînt necesare”. „Da, S-o luăm sistematic. Pentru plecări temporare. Persoanele care au pașaport valabil (eliberat după 1981): cererea tip, două fotografii 4/5, chitanță de 65 lei; persoanele care nu posedă pașaport valabil: cerere tip, două fotografii 4/5, chitanță de 250 lei, chitanță de 65 lei, formular Anexa II (cartonașul). „Să sperăm că aceste lămuriri și apelul pe care-l conțin se vor constitui în briza de luciditate, realism și omenie care să contribuie la... rarefiera atmosferei de nerăbdare și de suspiciune care nu-i aștepta decît un stress continuu, întreținut inutil cu efecte de ambele părți.”

Victor DOMȘA

DOSARUL POLUĂRII

Un record dramatic: Copșa Mică — cea mai poluată zonă din Europa (IV)

Ecosistemul cel mai stabil care produce cele mai mari influențe asupra mediului înconjurător este pădurea. Pădurile depind de prezența anumitor condiții ecologice, climatice și edafice. Dacă aceste condiții lipsesc sau sunt deficitare, pădurile nu pot exista și sunt înlocuite de alte formații vegetale sau chiar de deșerturi. În țara noastră poluarea industrială produce mari pagube fondului forestier, ajungându-se ca acesta să piardă an de an, suprafețe apreciabile. Astfel, potrivit unor date statistice la nivelul anului 1974, vătămările produse de poluare erau duble față de situațiile din alte țări.

— Care este situația pe raza Ocolului Silvic Mediaș?
— Pădurile Ocolului Silvic Mediaș sunt afectate de două categorii de factori: abiotici și biotici. Dintre factorii abiotici menționez: noxele industriale — emanații de bioxid de sulf, trioxid de sulf, oxizi, sulfuri de plumb, zinc, cupru, cadmiu, pulberi metalice, negru de fum — emanații de cele două întreprinderi de pe platforma industrială din Copșa Mică. Această influență negativă asupra vegetației forestiere se resimte, de la un an la altul, cu tot mai mare intensitate și avansează în prezent pe toată suprafața ocolului, depășind-o chiar, atingând inclusiv perimetrele ocoalelor silvice Blaj și Tirnăveni.

— Desigur, intensitatea poluării este legată direct de sursa poluantă. În acest sens aveți o evidență exactă a perimetrelor de poluare?

— Toate suprafețele păduroase au fost cartate pe grade de vătămare și zone de influență. Astfel, din suprafața totală a ocolului nostru de 20 274,5 ha sînt poluate foarte

puternic 2 594,2 ha (13 la sută), poluate puternic 5 821,1 ha (29 la sută) și mediu poluate 11 094,7 ha (58 la sută). Din punct de vedere al zonelor: zona I, foarte puternic poluată, se desfășoară pe o arie întinsă sub formă de elipsă orientată SN-NE de-a lungul Tirnavei Mari, între localitățile Mediaș, Agirbiciu, Șeica Mică, Micăsasa, Chesler, Tirnava; zona a II-a, cu grad de poluare 3, cuprinde o suprafață de 5 821,1 ha și cuprinde perimetrele localităților Șorostin, Cenade, Valea Lungă, Boian, Dirlos, Bratei, Buzd, Ighisă Nou, Valea Vi-

ția a dispărut de pe o suprafață de 42,9 ha. În această zonă singurele specii rezistente sînt: salcîmul, socul, bozul, și phytolaca americana. Pădurile suferă modificări devenind sub-productive puternic degradate. Pierderile de creștere au fost de peste 73 la sută, ceea ce reprezintă 3,4 mc/an/ha față de o creștere normală de 4—5 mc/an/ha. La gradul 3 de poluare pierderile de creștere au fost de 2,5—2,9 mc/an/ha. Arboretele din această zonă au o stare de vegetație lînceadă, cu un procent destul de mare de arbori uscați (10 la sută) sau în curs de uscare,

clorofiliană. Pulberile metalice fine și negrul de fum se depun pe suprafața frunzelor și obturează stomatele, diminuînd foarte mult procesul de fotosinteză.

— În ce mod noxele industriale împiedică regenerarea naturală și refacerea pădurilor?

— Înainte de orice prin distrugerea totală sau parțială a florilor în timpul înfloririi sau a mugurilor floralii; acțiunea brutală a gazelor de bioxid și trioxid de sulf care în contact cu apa (cețea) se transformă în acid sulfuric ce arde în special plantele tinere (puieții) al căror ritidom este mai subțire decît la arborii bătrîni; lipsa entomofaunei (insecte, păsări, vînt) care în zona poluată este extrem de redusă și nu are cine să facă polenizarea; poluanții produc modificări în conținutul enzimelor și provoacă schimbări genetice la plante; sulful și compuşii săi influențează aparatul cromozomial; în zonă plantele afectate de poluare au o rezistență scăzută față de diverși dăunători fiind predispuși imbolnăvirilor. În zona poluată au dispărut atît păsările cît și mamiferele: căprioara, iepurele, mistrețul, cerbul, vulpea etc.

— Ce soluții există, totuși, în fața acestui tablou sumbru?

— O primă condiție — înălțarea cauzei, cu alte cuvinte refacerea echilibrului ecologic în zonă, cu referire strictă la creșterea calității factorilor de mediu: aer, apă, faună, floră. Creșterea potențialului productiv al pădurilor din ocol prin promovarea speciilor autohtone, valoroase; readucerea în cel mai scurt timp în circuitul economic productiv, prin împădurire a tuturor terenurilor goale, degradate excesiv și supuse procesului de alunecare; obținerea de material genetic (semințe, puieți) din specii și ecotipuri care s-au dovedit rezistente la acțiunea noxelor industriale și altele.

Ion Onuc NEMES

• noxele industriale împiedică regenerarea naturală și refacerea pădurilor;

• în zona poluată au dispărut păsările și mamiferele;

• vătămările produse de poluare sînt de peste 2 ori mai mari decît în alte țări;

• zonele de poluare: de la deșert la moarte lentă;

• volumul despăgubirilor: 1,5 milioane lei — un petec pe un sac rupt;

lor; zona a III-a, cu grad de poluare 2, cuprinde celelalte păduri din ocol, în suprafață de 11 594,7 ha și se desfășoară în raza localităților Retiș, Șeica Mare, Motiș, Veseud; zona a IV-a, cu gradul I de poluare sau și mai mic, cuprinde o suprafață de cel mult 150—200 ha în zona localităților Buia, Moardăș, Mihăileni, Alma VII.

— Cum se manifestă poluarea la nivelul fiecărei zone?

— În zona I se consenuează un ritm galopant de uscare și de dispariție a vegetației forestiere în condițiile creșterii, de la un an la altul, a concentrației noxelor poluante. În final se ajunge la suprafețe goale cu alunecări masive de teren. În ultimii zece ani vegeta-

cu pierderea prematură a frunzelor. În zona a III-a, cu grad de poluare 2, pierderile de creștere sînt între 20—35 la sută. Arboretele au, la prima vedere, un aspect normal. Dar se face simțită poluarea prin mărimea redusă a aparatului foliaceu și fenomenul incipient de uscare a arborilor, în special începînd cu ramurile de vîrf ale coroanelor. Agenții poluanți, în special compuşii sulfului și pulberile metalice, acționează atît prin contact direct cu vegetația forestieră cît și indirect prin pătrunderea lor în complexul coloidal al solului pe care îl distrug. Poluanții sub formă de gaze pătrund în celulele lemnoase prin procesul de asimilație

„Artistul este un cetățean al lumii“

(urmăre din pag. 1)

— E adevărat. Am creat împreună cu doi actori și un secretar literar această societate care are scopuri imediate de ajutorare, dar și pe termen lung în ideea colaborării cu ambele secții, română și germană, ale teatrului sibian. De fapt, ideea centrală, care i-a entuziasmat sincer pe colegii de breaslă din întreg R.D.G.-ul, a fost aceea de a crea această casă comună a Europei prin artă, în primul rînd, prin forța și mijloacele specifice de înfrumusețare ale artei. Se știe, desigur, că în 27 III este Ziua Mondială a Teatrului. Această sărbătoare se va transforma în R.D.G. într-o zi de ajutorare concretă a teatrului din Sibiu. Societatea de care aminteam a și deschis un cont în Berlin de Vest, unde se vor depune încasările instituțiilor culturale dispuse — și sînt foarte multe — să ajute Teatrul de Stat din Sibiu. De asemenea, în luna aprilie, cu concursul teatrelor berlineze, al televiziunii, al operelor, precum și al Ambasadei R.D.G. din București vom organiza un transport de costume, aparatură, reflectoare, alte materiale pentru teatrul sibian. În aceeași idee, să amintesc dorința teatrelor „Maxim Gorki“ din Berlin și a teatrului din Halle de a se înfrăți cu teatrul sibian.

— Au existat și alte oferte de ajutorare și colaborare?

— Desigur. În perioada septembrie—octombrie a.c., s-a perfectat deja un turneu în R.D.G. al secției germane a teatrului nostru și ne gîndim, în perspectivă, la invitarea unor actori și regizori din R.D.G. și R.F.G., pe contract limitat, la Sibiu, unde să joace. Teatrul „Volksbühne“ s-a arătat dispus să ne confecționeze decorurile și costumele pentru proxima piesă, aceeași ofertă făcînd-o și „Deutsches Theater“. Totodată, teatrul „Maxim Gorki“ s-a oferit să pună la dispoziția colectivului nostru 30 de locuri, în vara viitoare, în propria Casă de odihnă de pe litoralul Mării Baltice. Am mai primit semne de sprijin, în formă momentan incipientă, din Austria și S.U.A. ca și din Italia. Astfel, în paralel cu demersurile făcute la Institutul Italian de Cultură (director Urbano Urbani), teatrul nostru a primit o neașteptată invitație de la un teatru particular din Palermo, noi sperînd s-o onorăm pînă în luna mai a.c. Sper din toată inima ca absolut toți cei care lucrează în teatrul sibian să înțeleagă că aceste oferte sînt adresate mișcării teatrale sibiene și că este imperios necesar să ridicăm stacheta exigenței la înălțimea generosului sprijin ce ni se acordă. Altfel spus, pentru a putea intra cu adevărat în concertul teatrelor lumii, va trebui, obligatoriu, să construim nu doar un alt teatru, ci și teatrul dinlăuntrul acestuia.

— De acord cu dv., stimate Constantin Chiriac!

Invitație

Vă așteptăm la redacție, d-le Oprea Gheorghe. Ar trebui să știți că scrisorile anonime — adică acelea care nu conțin date suficiente pentru identificarea semnatarului — nu pot fi publicate. Dacă nu aveți curajul să vă dezvăluiți identitatea — pentru a vă asuma responsabilitatea pentru cele sesizate despre unele persoane din conducerea Trustului I.A.S. și a unor unități agricole de stat — faceți, cel puțin, economie de hîrtie.



La sediul Muzeului de Istorie Naturală din Sibiu, str. Cetății nr. 1, a fost deschisă o interesantă expoziție documentară și educație ecologică, intitulată „Homo Ecologicus“. Sînt prezentate unele aspecte privind poluarea, degradarea pădurilor, necesitatea reciclării deșeurilor, pericolul manipularii genetice etc. Printre exponate se mai

găsesc cărți și reviste de ecologie, materiale de propagandă pentru ocrotirea naturii și a mediului înconjurător. Expoziția va rămîne deschisă pînă la data de 5 iunie a.c. Totodată se face un apel la fotografii profesioniști și amatori de a participa la o expoziție de fotografii pe tema „OMUL ȘI NATURA“ organizată cu

prilejul zilei internaționale a mediului înconjurător (15 iunie). Lucrările vor putea reda diferite aspecte din lumea plantelor și animalelor, peisaje și nu în ultimul rînd — mărturii ale degradării mediului, avînd formatul minim 18x24 și expediate la sediul muzeului pînă la data de 31 mai 1990.

Foto: Fred NUSS

